

Bilag til Arbejdstilsynets årsrapport 2017

Klager over arbejdsmiljøafgørelser

Arbejdstilsynet **modtog** i 2017 klage over 375 arbejdsmiljøafgørelser. Heraf blev 301 behandlet i løbet af året. De resterende 74 klager var ved årsskiftet endnu ikke færdigbehandlet i Arbejdstilsynet.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Indkomne klager*	698	671	774	477	530	375

Arbejdstilsynet **behandlede** i 2017 klager over 389 afgørelser, heraf 301 indkommet i 2017 og 88 indkommet i tidligere år. Heraf blev 212 klager oversendt til Arbejdstilsynets klagenævnet, mens 177 blev afhjulpnet under remonstrationsbehandling - det vil sige, at den påklagede afgørelse enten er ophævet af Arbejdstilsynet som følge af klagen (170), eller at klagen er trukket tilbage af klageren (7).

Oversendt til AMK	212
Ophævet af AT	170
Trukket af klager	7
I alt	389

Straffesager

1. Sager om overtrædelse af arbejdsmiljøloven.

Arbejdstilsynet kan rejse en straffesag for overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen, enten ved at udstede en administrativ bøde eller ved at sende en indstilling om tiltalerejsning til politiet.

1.1. Administrative bødeforelæg

Arbejdstilsynet kan søge sager om overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen afgjort ved administrative bødeforelæg i stedet for politianmeldelse. Administrative bødeforelæg kan kun bruges i bestemte sagstyper, hvor der er tale om en klar overtrædelse, og hvor sagen ikke kan forventes at medføre højere straf end bøde.

<i>Administrative bødeforelæg</i>	2014	2015	2016	2017
Adm. Bøder	381	450	138	97

Vedtaget	217	256	80	31
Henlagt	23	25	7	14
Afventer	9	4	5	20
Indstillet til politiet	132	165	46	32
Gennemsnitlig bødestørrelse.	26.444	29.478	26.558	10.155

Antallet af administrative bøder er faldet markant i årene 2016 og 2017 i forhold til de foregående år, og der er også sket et fald i 2017 i forhold til 2016.

Reglerne for udmåling af bøder for overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen blev ændret med virkning fra 1. januar 2016. Ved ændringen forudsættes det, at bødeniveauet for overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen forhøjes, hvis der foreligger skærpende og særligt skærpende omstændigheder, ligesom området for særligt skærpende omstændigheder er udvidet. Derudover vil det efter lovændringen være den samlede forhøjede bøde efter tillæg for skærpende og særligt skærpende omstændigheder, der skal differentieres efter virksomhedens størrelse.

Det er en betingelse for brug af administrative bøder, at der er en klar og fast retspraksis for bødens størrelse. En sådan klar og fast retspraksis forelå fortsat ikke i 2017 for så vidt angår bøder, der skulle forhøjes på grund af skærpende og/eller særligt skærpende omstændigheder, og hvor overtrædelsen var begået efter 31. december 2015. Det betyder, at for sager om overtrædelser begået den 1. januar 2016 og senere, er kun sager, hvor bøden *ikke* skal forhøjes på grund af skærpende og/eller særligt skærpende omstændigheder, afgjort med administrative bøder. Alle sager begået 1. januar 2016 eller senere, hvor der forelå skærpende omstændigheder, er i stedet blevet fremsendt til politiet med indstilling om tiltalerejsning, jf. nedenfor. Det yderligere fald i administrative bødeforlæg i 2017 i forhold til 2016 skyldes, at der i 2016 har været behandlet sager med et gerningstidspunkt før 1. januar 2016, og hvor lovændringen derfor ikke har haft betydning for bødeberegningen. Det har derfor været muligt at afgøre disse sager i 2016 med et administrativt bødeforlæg.

Som følge af ovennævnte praksis er den gennemsnitlige bødestørrelse på de udstedte administrative bøder faldet yderligere i forhold til 2016.

Arbejdstilsynet er fra den 1. februar 2018 igen begyndt at udstede administrative bødeforelæg i sager med skærpende og/eller særligt skærpende omstændigheder.

1.2. Tiltaleindstillinger og afgjorte sager

Arbejdstilsynet kan rejse en straffesag ved at sende en indstilling om tiltalerejsning til politiet.

Tiltaleindstillinger	2014	2015	2016	2017
Indstillet til politiet	695	580	864	934
Grønland	20	10	3	9
Afsluttede sager	867	542	503	607
Gennemsnitlig Bødestørrelse	38.881	38.621	41.321	46.363

Antallet af tiltaleindstillinger er steget i forhold til 2016.

Stigningen i antallet af tiltaleindstillinger skyldes, at Arbejdstilsynet på grund af ændringen af arbejdsmiljølovens strafskærpselsregler pr. 1. januar 2016 har afgjort færre sager på egen hånd ved udstedelse af administrative bøder. I stedet er der fremsendt en større andel af straffesagerne til

afgørelse ved politi og domstole.

Det samlede antal sager, hvor Arbejdstilsynet har gjort et strafferetligt ansvar gældende, enten ved administrativ bøde eller ved en tiltaleindstilling, er således stort set uændret i forhold til de forudgående år.

Bøderne i de afgjorte sager var i 2017 gennemsnitligt på 46.363 kr., hvilket er en mærkbar stigning i forhold til 2016. Stigningen tilskrives den skærpelse af bødeniveauet, som blev indført 1. januar 2016, og som er slået igennem i formentlig alle de sager, der er behandlet i 2017.

607 sager blev afsluttet af politi og domstole i 2017, heraf blev 54 pct. afsluttet hos politiet med en udenretlig bødevedtagelse eller tiltalefrafald. 25 pct. blev afgjort ved domstolene, og de resterende 20 pct. af sagerne blev enten henlagt, afvist eller andet.

Der har været en lille stigning i antallet af afgjorte straffesager hos politi og domstole (503 sager i 2016 og 607 sager i 2017). Dette kan evt. forklares ved, at Arbejdstilsynet har sendt betydeligt flere sager til afgørelse ved politi og domstole i begge år.

<i>Afgjorte sager ved domstolene (alle instanser)</i>	2014	2015	2016	2017
Samlet antal afgjorte sager ved domstolene	284	220	176	151
Domfældelse (pct.)	241 (84,9 %)	189 (85,9 %)	147 (83,5 %)	129 (85,4 %)
Frifindelser (pct.)	43 (15,1 %)	31 (14,1 %)	29 (16,5 %)	22 (14,6 %)

Der har været et lille fald i antallet af sager afgjort ved domstolene i 2017 (i alt 151 sager). Den del af sagerne afgjort ved domstolene, som har ført til domfældelse i 2017, ligger på samme niveau som i de forgående år.

I Grønland har Arbejdstilsynet i 2017 indstillet, at der blev rejst tiltale i 9 tilfælde.

2. Sager om overtrædelse af udstationeringsloven (RUT)

Siden 1. juni 2010 har Arbejdstilsynet haft til opgave at kontrollere, at udenlandske virksomheder har foretaget anmeldelse til RUT (Registret for Udenlandske Tjenesteydere), og at anmeldelsen er fyldestgørende og korrekt i forhold til reglerne. Arbejdstilsynet kan rejse en straffesag for overtrædelse af udstationeringsloven ved manglende eller urigtig anmeldelse til RUT.

Arbejdstilsynet har siden 1. juli 2013 haft mulighed for at afgøre klare og ukomplicerede RUT-sager med et administrativt bødeforelæg. I sager, der ikke kan afgøres med et administrativt bødeforelæg, fremsender Arbejdstilsynet en tiltaleindstilling til politiet med henblik på, at der rejses tiltale mod den pågældende udenlandske virksomhed for overtrædelse af udstationeringsloven.

<i>Straffesager</i>	2014	2015	2016	2017
Tiltaleindstillinger	228	141	127	170
Adm. bødeforelæg	312	265	255	277
I alt	540	406	382	447

Størsteparten af straffesagerne drejer sig om manglende anmeldelse til RUT, mens de øvrige vedrører urigtige eller mangelfulde anmeldelser.

Antallet af straffesager for overtrædelse af anmeldepligten til RUT er steget fra 2016 til 2017. Samlet set er antallet af straffesager steget fra 382 sager i 2016 til 447 sager i 2017. Stigningen ses især på antallet af tiltaleindstillinger, hvilket bl.a. kan skyldes, at Arbejdstilsynet per 1. maj 2017 gennemførte en praksisændring, som indebærer, at udenlandske virksomheder kan indstilles til bødestraf, hvis det på tilsynsbesøg konstateres, at der er ansatte på arbejdsstedet, som ikke er anmeldt i RUT.

Styrket kontrol med anmeldepligten til RUT er fortsat en del af Arbejdstilsynets styrkede indsats overfor social dumping.

3. Sager om overtrædelse af rygeloven.

Arbejdstilsynet fører som led i tilsynsvirksomheden også tilsyn med overholdelsen af lovgivningen om røgfri miljøer. Hvis virksomhederne ikke efterkommer Arbejdstilsynets påbud efter loven, kan Arbejdstilsynet indstille til politiet, at der rejses tiltale for manglende efterkommelse af påbuddene. Arbejdstilsynet fører ikke tilsyn med rygelovens overholdelse på steder, hvor der ikke er ansatte, og indgiver heller ikke tiltaleindstillinger vedrørende sådanne lokaliteter.

Tiltaleindstillinger

<i>Tiltaleindstillinger</i>	2014	2015	2016	2017
Indstillet til politiet	25	33	17	11

Arbejdstilsynet har ikke hjemmel til at udstede administrative bødeforelæg for overtrædelse af rygeloven.

4. Det samlede antal straffesager i Arbejdstilsynet.

Tabellen neden for viser det samlede antal sager, hvor Arbejdstilsynet har gjort et strafansvar gældende. Opgørelsen omfatter overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen, udstationeringsloven og rygeloven.

	2014	2015	2016	2017
Samlet antal tiltaleindstillinger og administrative bøder	1.641	1.469	1.401	1.489

Det samlede antal af tiltaleindstillinger og administrative bøder har i 2017 været stort set uændret i forhold til de(t) forudgående år.